

Vrbs perpetuo amica sociæque Populi Romani, uti patet ex Livii libro XL I & Marci Tullii Philippicis, Colonia deducta multo meliore fuit conditione, quam aliæ Colonix: Nam Patavinis jus etiam suffragiorum datum legitur, tamquam Civibus Romanis. Capta direptaque cum aliis ab Attila Hunnorum Rege, annisque centum post ab Langbardis, qui & igne cremarunt, cum Caroli Magni principatu, partim sub Regibus cepit esse Italia, Francisque Caesaribus: partim sub Berengariis: sui tandem juris quodam modo facta imperante Othone I, Prætorem ex suis creavit & Populi Præfectum. Duravit hæc Reipubl. forma usque ad *Fridericum II*, cujus jussu auspiciisque Urbem occupavit *Actioliinus Romanus*: post quem Dominos habuit *Carvarienses*, *Scaligeros*, *Galeatios*, & circa annum ab Christo nato *MDCCCXI* *Venetos*: quibus adhuc paret, tamquam pia Mater, præ senio virium non satis compos, piæ Filix (nam *Patavinorum Colonia*, *Veneria*) non tam imperio, quam ministerio regenda. *Patavium* Civitas antiquissima, flos & decus Urbium, quas cumque tellus Itala continet, *Πατάγιον* Pt. hodie *Padua*. Ptol. etiam alio loco *Batobium* nominatur. Nomen natum quidam putant a *Padi* vel *Paludum* vicinitate: sic que dictum quasi *Padavium*: nonnulli à *petendo*, quod avem Antenor, Urbis conditor, telo petiverit: Incertis conjecturis. Condidisse memoratur *Antenor* Troja profugus. Sita est Vrbs loco fertili & plano: placidissima Cœli fruens temperie, summa Soli bonitate, Euganeorum Montium amœnitate, Alpium Marisque vicinitate beatissima. Perfluit eam Brenta amnis. Ambitus duplex hodie, olim triplex: Exterior v. i. millia ducentosque passus continet, cum v. i. Portis magnificis: Interior tria millia passuum altissimus, superne deambulacrum habens perpetuum. Magnifica porro, splendida, rebus omnibus, quæ ad vitam necessariæ, adfluens: Silice strata: Fossis, Vallisque & Propugnaculis undique bene tuta. Ædificia habet Sacra, Profana, Publica, Privataque magnifica & sumtuosa Monasteria Virorum sunt *XXII*: & *XLIX* Virginum Colligia. Palatium ibi Henrici Imp. opus, in quo Ius dicitur: tota Italia nominatissimum, nullis fultum columnis. plumbo tectum. Curia, insuper publici consilii, cum Porticu, columnis marmoreis sustulta, Saxo constructa, plumbeis item laminis intacta; Fora maxima sunt v. Pontes *XXXIX*, ex lapide, fornicati, supra Brentam. Porticus amplissima: Areæ spatiosissima: Nosocomia *III*; Xenodochia totidem. Est & Orphanotrophium. Domorum quatuor millia hodie suo ambitu complectitur. Incolæ summis præditi sunt ingeniis: ad arma, litteras, omniumque virtutum studia prompti. Nobilitarunt Patavium ortu suo Titus Livius, C. Valerius, Flaccus, L. Aruntius Stella, & innumerabiles alii. Academiam habet Patavium nobilem, quæ Natales suos debet Carolo Magno Imperatori, vel, ut aliis placet, Friderico *II*: adolescentiam Urbano *I* v. P.: maturitatem illustriissimæ Venetorum Reipublicæ. Videre ibidem est Bibliothecas varias, Græcis Latinisque libris abunde instructas: unam, apud S. Ioannem in Viridario: alteram, apud S. Iustinam: tertiam, apud S. Antonium. Adeo vero Fluminibus irrigatur hæc Regio, ut maximo Incolarum commodo & utilitate, nullus agrestis vicus ultra v. pass. Millia a Fulmine distet.

Urbis & Opida